

Sygn. akt V CZ 46/18

POSTANOWIENIE

Dnia 27 lipca 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Agnieszka Piotrowska (przewodniczący)

SSN Anna Owczarek

SSN Karol Weitz (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa W.Ż.

przeciwko I.B.

o ustalenie,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej w dniu 27 lipca 2018 r.,

zażalenia powoda na postanowienie Sądu Okręgowego w W.

z dnia 31 stycznia 2018 r., sygn. akt II Ca [...] /17,

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 31 stycznia 2018 r. Sąd Okręgowy we W. odrzucił skargę kasacyjną powoda W.Ż. od wyroku tego Sądu z dnia 29 września 2017 r. oddalającego apelację powoda od wyroku częściowego Sądu Rejonowego dla [...] we W. z dnia 14 listopada 2016 r., sygn. akt I C [...] /16, w sprawie przeciwko I.B. o ustalenie i zapłatę, którym oddalono powództwo powoda w zakresie żądania ustalenia.

Sąd Okręgowy podniósł, że wyrokiem z dnia 29 września 2017 r. oddalono apelację powoda od wyroku częściowego Sądu Rejonowego dla [...] we W. z dnia 14 listopada 2016 r., w której to apelacji powód oznaczył wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę 38 400 zł. W skardze kasacyjnej od wyroku z dnia 29 września 2017 r. powód określił natomiast wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę 78 752 zł. Pismem z dnia 26 stycznia 2018 r. pełnomocnik powoda wyjaśnił, że wartość przedmiotu zaskarżenia podana w skardze kasacyjnej w wysokości 78 752 zł wynika z przedłożonych przez powoda dowodów rzeczowych.

Sąd wskazał, że podana przez powoda wartość przedmiotu sporu, która nie została sprawdzona przez Sąd pierwszej instancji (art. 25 k.p.c.), pozostaje aktualna w postępowaniu apelacyjnym (art. 368 § 2 k.p.c.), a następnie w postępowaniu kasacyjnym (art. 368 § 2 w związku z art. 398⁴ § 3 i art. 398²¹ k.p.c.). Skoro zatem powód oznaczył wartość przedmiotu zaskarżenia w apelacji na kwotę 38 400 zł, to nie może ona ulec zmianie w postępowaniu ze skargi kasacyjnej.

Zgodnie z art. 398² § 1 k.p.c., skarga kasacyjna jest niedopuszczalna w sprawach o prawa majątkowe, w których wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż 50 000 zł. Powód zawyżył wartość przedmiotu zaskarżenia w skardze kasacyjnej w celu przekroczenia wskazanego progu. Jego skarga kasacyjna podlegała wobec tego odrzuceniu (art. 398⁶ § 2 w związku z art. 398² § 1 k.p.c.).

Zażalenie na postanowienie z dnia 31 stycznia 2018 r. złożył powód. Zarzucił naruszenie art. 398² § 1 k.p.c. Wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Judykatura przyjmuje, że wskazana w pozwie wartość przedmiotu sporu, która nie została sprawdzona przez sąd pierwszej instancji (art. 25 k.p.c.), pozostaje – przy założeniu zaskarżenia orzeczenia w całości – aktualna – jako wartość przedmiotu zaskarżenia – w postępowaniu apelacyjnym (art. 368 § 2 k.p.c.) i w postępowaniu kasacyjnym (art. 368 § 2 w związku z art. 398⁴ § 3 i art. 398²¹ k.p.c., por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2008 r., I PZ 26/08, OSNP 2010, nr 5-6, poz. 67, z dnia 23 września 2010 r., III CZ 35/10, nie publ., z dnia 24 listopada 2016 r., III CZ 46/16, nie publ.). Wartość przedmiotu zaskarżenia nie może zostać oznaczona w apelacji albo w skardze kasacyjnej na kwotę wyższą niż wartość przedmiotu sporu wskazana w pozwie, chyba że powód rozszerzył żądanie lub sąd orzekł ponad żądanie (art. 368 § 2 i art. 368 § 2 w związku z art. 398⁴ § 3 i art. 398²¹ k.p.c., por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 1935 r., C II 2515/34, RPEiS 1936, nr 1, s. 161, postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2008 r., I PZ 26/08, OSNP 2010, nr 5-6, poz. 67, z dnia 23 września 2010 r., III CZ 35/10, nie publ.).

Przedstawione reguły mają zastosowanie *mutatis mutandis* w sytuacji, w której wartość przedmiotu sporu podana przez powoda w pozwie została sprawdzona przez sąd pierwszej instancji i ustalona przez ten sąd (art. 25 - 26 k.p.c.). W takim wypadku wartość przedmiotu sporu ustalona przez sąd pierwszej instancji pozostaje – przy założeniu zaskarżenia orzeczenia w całości – aktualna – jako wartość przedmiotu zaskarżenia – w postępowaniu apelacyjnym (art. 368 § 2 k.p.c.) i w postępowaniu kasacyjnym (art. 368 § 2 w związku z art. 398⁴ § 3 i art. 398²¹ k.p.c.). Wtedy także wartość przedmiotu zaskarżenia nie może zostać oznaczona w apelacji albo w skardze kasacyjnej na kwotę wyższą niż wartość przedmiotu sporu ustalona przez sąd pierwszej instancji, chyba że powód rozszerzył żądanie lub sąd orzekł ponad żądanie.

Przy uwzględnieniu wskazanych reguł należy oceniać wypadek, w którym wartość przedmiotu sporu została podana przez powoda w pozwie i uległa utrwaleniu wskutek braku jej sprawdzenia przez sąd pierwszej instancji bądź została ustalona przez ten sąd na skutek jej sprawdzenia (art. 25 - 26 k.p.c.), a zaskarżenie kieruje się przeciwko części rozstrzygnięcia o przedmiocie sporu, gdyż wyrok pierwszej albo drugiej instancji zostaje zaskarżony w części bądź

zaskarżony wyrok jest wyrokiem częściowym (art. 317 k.p.c.). W takim wypadku wartość przedmiotu zaskarżenia nie może zostać oznaczona w apelacji albo w skardze kasacyjnej na kwotę wyższą niż wartość zaskarżonej części przedmiotu sporu, tj. zaskarżonej części wyroku bądź części przedmiotu sporu rozstrzygniętej wyrokiem częściowym, przy uwzględnieniu, że wartość całości przedmiotu sporu jest wartością podaną w pozwie przez powoda bądź ustaloną przez sąd pierwszej instancji w wyniku jej sprawdzenia.

Z akt sprawy wynika, że powód objął powództwem dwa roszczenia procesowe – o zapłatę i o ustalenie, podając jedynie w odniesieniu do pierwszego roszczenia kwotę 30 000 zł jako wartość przedmiotu sporu. Na wezwanie sądu oznaczył kwotę 47 930 zł jako wartość przedmiotu sporu w odniesieniu do żądania ustalenia. Na wniosek pozwanej wartość przedmiotu sporu została sprawdzona i ustalona przez Sąd Okręgowy we W. postanowieniem z dnia 10 lutego 2016 r. na kwotę 68 400 zł, z czego kwota 30 000 zł dotyczyła żądania zapłaty, a kwota 38 400 zł żądania ustalenia. Z tego powodu Sąd Okręgowy we W. stwierdził swoją niewłaściwość i rzeczonym postanowieniem z dnia 10 lutego 2016 r. przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu dla [...] we W. Stanowisko to podtrzymał Sąd Apelacyjny[...] w postanowieniu z dnia 20 czerwca 2016 r. rozpoznając zażalenie powoda na postanowienie z dnia 10 lutego 2016 r.

Następnie Sąd Rejonowy dla [...] we W. wydał w dniu 14 listopada 2016 r. wyrok częściowy, którym orzekł jedynie o żądaniu ustalenia i w tym zakresie powództwo oddalił. Apelację od wyroku z dnia 14 listopada 2016 r. wniósł powód, oznaczając jako wartość przedmiotu zaskarżenia kwotę 38 400 zł. Wyrokiem z dnia 29 września 2017 r. Sąd Apelacyjny [...] oddalił apelację powoda. Zaskarzając ten wyrok skargą kasacyjną powód jako wartość przedmiotu zaskarżenia wskazał kwotę 78 752 zł.

Podana przez powoda w apelacji kwota 38 400 zł jako wartość przedmiotu zaskarżenia była prawidłowa, skoro apelacja była skierowana przeciwko wyrokowi częściowemu z dnia 14 listopada 2016 r., którym orzeczono jedynie o żądaniu ustalenia, w odniesieniu do którego jako wartość przedmiotu sporu została ustalona – w wyniku sprawdzenia – właśnie kwota 38 400 zł. W konsekwencji jako wartość

przedmiotu zaskarżenia w skardze kasacyjnej skierowanej przeciwko wyrokowi Sądu Okręgowego z dnia 29 września 2017 r. mogła być wskazana tylko kwota 38 400 zł, a nie kwota 78 752 zł.

W rezultacie zarzut naruszenia art. 398² § 1 k.p.c. jest bezpodstawny. Sąd Okręgowy w zaskarżonym postanowieniu prawidłowo przyjął, że wartość przedmiotu zaskarżenia skargą kasacyjną skierowaną przeciwko wyrokowi z dnia 29 września 2017 r. wynosiła 38 400 zł, co przesądzało o jej niedopuszczalności (art. 398² § 1 k.p.c.) i uzasadniało jej odrzucenie (art. 398⁶ § 2 k.p.c.).

Z tych względów, na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

aj

ał